

Шевчук Надія Олександрівна,
студент 5 курсу історичного факультету
Житомирський державний університет ім. Івана Франка
(науковий керівник: ст. викладач **В.А. Новик**)

Порушення прав людей організованими злочинними організаціями

Організована злочинність є одним зі складних найнебезпечніших видів злочинності, що зазіхає насамперед на економічні, політичні, правові і моральні сфери суспільства.

Організовані злочинні групи діють в різних формах та сферах організованої злочинної діяльності. Найбільш типові напрямки кримінальної діяльності злочинних організацій:

- кримінально-комерційна діяльність (фінансово-банківські шахрайства, комерційно-виробнича діяльність, кримінальна приватизація, порушення податкового законодавства);
- Рекет, який носить більш приховані, замасковані форми, ніж це було в злочинних угрупованнях;
- Викрадення людей (кіднепінг) з подальшим отриманням крупного викупу;
- Окремі випадки розбійних нападів, замовні вбивства;
- Організація та здійснення заходів з безпеки членів злочинних організацій шляхом протидії правоохоронним органам;
- Міжнародна злочинна діяльність, основною частиною якої є контрабанда, фінансові махінації (наприклад, перекупування зовнішніх боргів і наступні шахрайські дії при їх погашенні);
- Торгівля наркотиками;
- Викрадення та перепродаж автомобілів, антикваріату і культурних цінностей тощо;
- Незаконний обіг зброї;
- Вимагання;
- Торгівля людьми, незаконна імміграція;
- Експлуатація проституції;
- Екологічні злочини, наприклад, незаконна утилізація токсичних відходів (зокрема, в міжнародних водах);
- Проникнення у сферу легального підприємництва (інвестиції у будівництво, ігровий бізнес і сферу розваг, нерухомість, сільськогосподарські підприємства) і міжнародну фінансову систему, відмивання грошей;
- Таємна конкуренція у державних конкурсах за різними прибутковими проектами, отримання шляхом підкупу державних контрактів на будівництво, імпорт сировини або товарів, що мають важливе значення для економіки, застосовуючи при цьому спеціальні схеми, які дають злочинцям змогу отримати великий прибуток, наприклад, за рахунок низької якості послуг;
- Тероризм, піратство.

Одним з суттєвих порушень прав людини в суспільстві є торгівля людьми. Україна, ратифікувавши в 2004 р. Факультативний протокол про попередження та припинення торгівлі людьми, особливо жінками та дітьми, та покарання за неї, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності (2000 р.)[2], визнала широке визначення торгівлі людьми, яке не зводить її лише до

торгівлі жінками і лише з метою сексуальної експлуатації, як це було в Конвенції ООН про боротьбу із торгівлею людьми та експлуатацією проституції іншими особами (1949 р.).

Торгівля людьми розглядається як: «здійснювані з метою експлуатації вербування, перевіз, передача, приховування або отримання людей шляхом погрози, силою або її застосуванням та застосуванням інших форм примушення, викрадання, шахрайства, зловживання владою або вразливістю стану або шляхом підкупу, у вигляді платежів або вигод, для отримання згоди особи, яка контролює іншу особу. Експлуатація включає, щонайменше, експлуатацію проституції інших осіб або інші форми сексуальної експлуатації, примусову працю або послуги, рабство або звичаї, подібні до рабства, підневільний стан та вилучення органів» [4].

У ситуації з торгівлею людьми порушуються такі базові права:

Право на життя, свободу та особисту недоторканість: безпідставне затримання чи арешт означають, що вони були здійснені з порушенням чинного законодавства, строк затримання не вказується та не висуваються конкретні звинувачення.

Свобода від рабства: серед видів насилля – примусова праця без оплати чи боргова залежність.

Право на свободу від катувань, жорстокого чи нелюдського поводження: особи, які потерпіли від торгівлі людьми, дуже часто підлягають фізичному та психологічному насиллю. Під час затримання вони інколи зазнають принизливого ставлення до себе. Потерпілі від торгівлі людьми, зазнають фізичного насильства, гвалтування та тортур.

Рівність перед законом: дуже часто ставлення суддів та представників судової влади до осіб, які потерпіли від торгівлі людьми, залежить від статі, раси, національності, наявності чи відсутності легального статусу чи походження. Представники судової влади та судові органи нерідко висувають звинувачення не проти торгівців людьми, а проти осіб, які потерпіли від торгівлі людьми.

Свобода пересування та проживання: це право порушується, коли у особи відбирають паспорт та документи для в'їзду і перебування за кордоном чи тримають її ув'язненою.

Право на працю, створення профспілок та приєднання до профспілок: особи, які були продані, не можуть створити чи приєднатися до профспілки, а також не можуть створити чи приєднатися до профспілки, а також не можуть нічого зробити для поліпшення умов праці.

Право на відповідний рівень життя: особи, які потерпіли від торгівлі людьми, дуже часто не мають можливості нормально харчуватися, змушені жити в поганих умовах, їм може бути відмовлено в медичній допомозі. Їм загрожує інфікування у випадку заборони використання контрацептивів.

Право на відпочинок: порушенням прав людини є примушування людей працювати більшу кількість годин на день без вихідного дня. Цей пункт дуже часто порушується по відношенню до хатніх робітниць.

Свобода одруження: права жінок порушуються, коли у шлюбі вони не мають рівних прав із чоловіками або коли жінок змушують укласти шлюб проти волі[1].

Отже, діяльність організованих злочинних організацій широкого розповсюджується в усі сфери життя. Крім економічного значення, організована злочинність грубо порушує і невід'ємні права людей, що є неприпустимим. Нами

була детально розглянута торгівля людьми, яка сама по собі є порушенням прав людини. Але, крім того, вона є наслідком порушення інших прав людини.

Список використаних джерел та літератури:

1. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_789
3. Левченко К. Б. Основні проблеми порушення прав людини в торгівлі людьми [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/114115>
4. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_791